

Skriftlig fremsættelse af forslag:**Bakholt (S):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om tipning og af lov om landsspil i forbindelse med hestevæddeløb (V6-spil). (Nedsættelse af statsafgiften).

(Lovforslag nr. L 115).

Jeg skal i øvrigt henvise til de bemærkninger, som ledsager lovforslaget, og anbefale det til Tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Tredje behandling af lovforslag nr. L 48:

Forslag til lov om ændring af lov om leje og om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.

Af boligministeren (Thor Pedersen).

(Fremsat 15/10 86. Første behandling 29/10 86. Betænkning 25/11 86. Anden behandling 27/11 86.

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 111 stemmer (S, KF, V, RV, CD, KRF, FP og Steenholdt (Grønl.)) mod 19 (SF og VS).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Anden behandling af lovforslag nr. L 79:

Forslag til lov om ændring af lov om vederlag og pension m.v. for de danske repræsentanter i Europa-Parlamentet (De Europæiske Fællesskabers Forsamling). (Om eftervederlag m.v.).

Af finansministeren (Palle Simonsen).

(Fremsat 12/11 86. Første behandling 19/11 86. Betænkning 20/11 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden behandling af lovforslag nr. L 49:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Bidragsforhøjelse m.v.).

Af arbejdsministeren (Henning Dyremose). (Fremsat 15/10 86. Første behandling 30/10 86. Betænkning 27/11 86).

Der var stillet 3 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling**Kaj Poulsen (S):**

Arbejdsministeren snyder på vægten med dette lovforslag. Vi har i udvalget bedt om at

[Kaj Poulsen]

få arbejdsministerens opgørelse over, hvad det vil koste efter nettofinansieringsprincippet at fjerne 70 pct.-satsen på efterlønsordningen. Vi har endnu ikke fået noget fyldestgørende svar:

Vi har naturligvis på den baggrund stillet spørgsmål i udvalget, og vi forventer ved udvalgsbehandlingen mellem anden og tredje behandling at få dokumenteret, at det, ministeren her kræver ind, er for voldsomt.

Det, ministeren har ønsket, er åbenbart, at lønmodtagerne skal have en ekstraskat, som skal bruges til at nedskrive statens under-skud. Vi har fået oplysninger fra forskelligt hold om, hvad en sådan ordning vil koste, men jeg vil godt først og fremmest tage regeringens svar i bilag 18 til lovforslag nr. L 49. Vi havde bedt om at få en opgørelse over, hvad nettofinansieringsprincippet går ud på.

Formanden:

Der er tilsyneladende møde mange steder i salen. Vi må have mere ro i salen.

Kaj Poulsen (S):

Nettofinansieringsprincippet går ud på, at statens bruttoudgifter til efterløn reduceres med deraf afledte besparelser for det offentlige på andre områder som arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp og førtidspension og finansieres af medlemmerne af de enkelte arbejdsløsheds-kasser og af arbejdsgiverne.

Når man går ud fra nettofinansieringsprincippet og ser på, hvad der kommer i stedet for den ordning, som vi nu fjerner, nemlig 70 pct.-satsen, og når man har konstateret, at folk på baggrund af, at satsen efterhånden er blevet så utroligt lav, har søgt over på førtidspension, idet førtidspensionen udgør et højere beløb for den enkelte, så forstår man, hvad der er baggrunden for, at ministeren ikke har lagt nettofinansieringsprincippet til grund for udregningen af denne ordning.

Ministeren anfører i bemærkningerne til ændringsforslaget, at denne ændring vil koste 280 mill. kr., men med de forhøjelser, der er lagt til grund for det, har vi fået forskellige antydninger om, hvad det vil give statskassen: 344 mill. kr., har vi fået oplyst igennem Arbejdsløsheds-kassernes Samvirke. 344 mill. kr. kræver regeringen ind for at finansiere 280 mill. kr., og det betyder altså, at man på den måde får 70 mill. kr. ekstra ind,

som går ud over, hvad der skal bruges til at finansiere denne efterlønsregulering.

Vi har i udvalget også fået en henvendelse fra Forbundet for Offentligt Ansatte, nemlig Dansk Kommunal Arbejderforbund, hvori det punkt for punkt har gjort op, hvad regeringen vil få ind ved denne ordning. De kommer frem til et lidt andet tal som maksimumstal end det, regeringen kommer frem til, men resultatet er, at ministeren snyder på vægten med 70 mill. kr., en ekstraskat, som er lagt ovenpå.

Vi tilkendegav ved førstebehandlingen af lovforslaget, at vi ønskede at indgå i forhandlinger om at få dette spørgsmål bragt på plads, således at man kunne få en rimelig ordning ud af det, og vi havde håbet, at dette ønske var blevet imødekommet fra ministerens side med en forhandling. Det er det ikke blevet, og det er så baggrunden for, at vi må have alle oplysningerne frem i udvalget.

For som flertallet selv skriver i sit betænkning-bidrag, forudsætter flertallet, at den foreslåede forhøjelse af medlemsbidraget med 0,5 gange dagpengenes størrelse alene dækker den forventede merudgift ved fjernelse af 70 pct.-satsen på 280 mill. kr., og den betingelse er ikke opfyldt, så det må være baggrunden for, at vi får udvalgsarbejde mellem anden- og tredjebehandlingen.

Det vil også betyde, at vi i udvalget får mulighed for at se Landsarbejdsnævnets indstilling til dette ændringsforslag, idet det jo skal have møde på torsdag og vi derefter kan få Landsarbejdsnævnets indstilling til sagen.

Det er en uskik, at ministeren gang på gang fremsætter forslag i Folketinget på en sådan måde, at Landsarbejdsnævnet ikke kan blive hørt. Det fremgår af lovgivningen, at ministeren skal høre Landsarbejdsnævnet, før der foretages ændringer.

Hertil kommer, at vi i udvalget har bedt om at få brevvekslingen imellem Landsarbejdsnævnet og ministeren. Landsarbejdsnævnet har ligeledes på baggrund af, at man er uenig i den måde, reguleringen er udregnet på, bedt om at få et udførligt regnestykke for merudgiften ved forslaget, således at man kan færdigbehandle det. Arbejdsministeriets økonomisk-statistiske konsulent har så sendt et svar, hvoraf det fremgår, at når man har en række tal, som vi formentlig ikke er uenige om, nemlig antallet af efterlønsmodtagere, som overgår til 80 pct.-satsen, så skønnes

[Kaj Poulsen]

forslaget at medføre en merudgift på 280 mill. kr. Ministeren har ikke ønsket at oplyse, hvordan man er kommet frem til dette skøn.

Vi ønsker i udvalget inden tredjebehandlingen at have en klar redegørelse for, hvordan ministeren er kommet frem til det skøn. Vi ønsker et klart og udførligt regnestykke.

Det har da også vist sig, at Landsarbejdsnævnet er misfornøjet med det svar, regeringen har givet. Landsarbejdsnævnet har i brev af 20. november 1986, hvoraf det fremgår, at det ikke alene er lønmodtagersiden, der er utilfreds med den måde, man opstiller regnestykket på, anmodet om, at man får en klar redegørelse for, hvordan merudgifterne til efterlønsordningen fremkommer, altså de 280 mill. kr., som ministeren påstår.

Vi vil på baggrund af, at det ikke har været muligt at behandle dette lovforslag ordentligt og fornuftigt i Folketinget, i første omgang sige, at vi ikke kan stemme for det. Vi har anmodet om at få ændringsforslag nr. 3 til afstemning, og vi vil stemme imod det. Og medmindre ministeren kan dokumentere, at der ikke er snydt på vægten, vil vi fastholde denne indstilling.

Jeg skal kort sige om det ændringsforslag, som Socialistisk Folkeparti har stillet om, at aldersgrænsen for dem, der kan modtage efterløn, nedsættes fra 60 til 55 år, at vi i princippet er enige i, at efterlønsordningen skal udvikles på den måde, men som SF selv anfører, mangler der en hel række oplysninger om, hvad det vil betyde på den ene og den anden måde. Vi må sige, at i princippet er vi enige, men vi kan ikke stemme for ændringsforslaget nu, idet vi naturligvis må have arbejdet disse ting og se, hvilke omkostninger der ligger i det for både medlemmer og andre. Som det foreligger nu, er det lidt for meget hovsa, men jeg tror, det er nogle ting, vi skal arbejde videre med.

Jette Thomsen (KF):

Hr. Kaj Poulsen siger, at dette lovforslag ikke har været behandlet ordentligt og fornuftigt i udvalget. Det synes jeg er en grov påstand, og jeg ved da også, at forslaget har været hos Landsarbejdsnævnet allerede i september, jeg tror den 11. september i år. Jeg ved ikke, hvor normalt det er at sende æn-

dringsforslag til Landsarbejdsnævnet. Det tror jeg ikke er særlig normalt.

Jeg skal på regeringspartierne vegne sige, at vi henholder os til ministerens sidste svar, og at vi må fastholde, at det bliver inden for de givne rammer. Det er jo på lidt usikre beregninger, så derfor fastholder vi, at beregningsgrundlaget bliver 8 gange højeste dagpengesats.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Nu må jeg så komme ind på, hvordan man vurderer, om en behandling af forslaget er ordentlig.

Udvalget får forelagt et ændringsforslag, som ikke på nogen måde er trykt op eller antydet i det oprindelige lovforslag, men vi får ved førstebehandlingen besked på, at der vil komme et ændringsforslag. Det kommer så til et udvalgsmøde for 14 dage siden. Vi stiller spørgsmål og får at vide, at næste onsdag skal der skrives betænkning.

Hvis det er en ordentlig behandling på baggrund af de svar, vi har fået, så kunne jeg godt tænke mig at vide, hvorfor i alverden parlamentarikere skulle bruge tid i udvalget på at undersøge, hvad de ting, man behandler, drejer sig om.

Det, vi har været udsat for her, er en rigtig dårlig og en slet behandling, ikke alene fordi det er gået hurtigt, men også fordi man ikke har sørgt for, at de, der skal vejlede både ministeren og Folketinget, nemlig Landsarbejdsnævnet, har haft mulighed for at udtale sig i sagen. Derfor er det noget sjusk.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Når regeringen ikke kan få en helt ny finansieringsreform med hensyn til dagpengene igennem, en finansieringsreform, som hviler på, at lønmodtageren skal betale mere, så forsøger man altså alligevel at få den igennem på forskellig vis. Bl.a. forsøger man at få den igennem ved dette lovforslag. Det er vi naturligvis imod, da vi mener, at lønmodtagerne i forvejen betaler meget mere, end de tidligere har gjort, til denne ordning.

Det er også baggrunden for, at vi nu siger, at tiden må være inde til, at vi ændrer efterlønsordningen, så det som et tilbud til ældre kan blive sådan, at de, hvis de ønsker det, kan gå på efterløn fra 55-års alderen. Den

[Lilli Gyldenkilde]

del af finansieringen, som lønmodtagerne skal betale, er såmænd i orden, fordi den er blevet sat meget op i de senere år.

Jeg er glad for Socialdemokratiets bemærkninger om, at man i princippet var villig til at se på denne sag, for det betyder jo, at vi på sigt kan sætte os ned og tale om, hvordan vi skal få løst dette problem.

Jeg er enig med Socialdemokratiet i, at vi ikke til dette ændringsforslag har udarbejdet konsekvensændringsforslag, som skal igennem, såfremt 55-års grænsen bliver sat i stedet for 60-års grænsen, men vi skriver jo netop i bemærkningerne, at det vil blive gjort mellem anden- og tredjebehandlingen, i det omfang dette ændringsforslag bliver vedtaget.

Nu kan vi jo forstå, at ændringsforslaget ikke kommer igennem, og det er derfor, jeg alligevel udtrykker en tak til Socialdemokratiet for, at man er indstillet på at kigge på dette spørgsmål. Så er den fremtid, hvor 60-års grænsen bliver nedsat til 55 år, måske ikke så fjern endda.

Vi agter at stemme for arbejdsministerens ændringsforslag om at afskaffe 70 pct.-satsen i efterlønnsordningen. Det er en ting, som SF har arbejdet på, lige siden forslaget om efterløn i sin tid blev fremsat, og vi ser med glæde frem til, at den sats nu bliver afskaffet. Vi stemmer derfor for de to ændringsforslag, der omhandler dette, men må stemme imod det tredje ændringsforslag, som handler om finansieringen.

Vi beklager meget, at det i 1981 var sådan, at den eneste måde at afskaffe den allerlaveste sats, som dengang var 60 pct., på, var ved at imødekomme Det Radikale Venstre i dets forslag om, at det så måtte betales af lønmodtagerne. Vi mente, det var meget vigtigt at få afskaffet den sats, fordi den var for lav.

Vi er da heldigvis nu nået frem til, at et flertal i Folketinget også mener, at 70 pct.-satsen er for lav, men nu lader det så til, at det har dannet præcedens, at man dengang sagde, at lønmodtagerne skulle betale selv, således at det rent faktisk er det, man gør også med dette forslag. Det betyder faktisk en forøring på ca. 210 mill. kr. til arbejdsgiverne, hvis det står til troende, at denne ændring koster 280 mill. kr.

Det gamle princip om, at $\frac{2}{3}$ skulle arbejdsgiverne betale, $\frac{1}{3}$ skulle lønmodtagerne betale, betyder så, at vi med dette forslag forærer

arbejdsgiverne 210 mill. kr. Det vil vi naturligvis ikke være med til.

Vi mener, at arbejdsgiverne i dette land betaler alt for lidt til arbejdsmarkedspension og til sociale ydelser i det hele taget. Derfor må vi stemme imod den del af forslaget.

I øvrigt støtter vi, at der bliver et udvalgsarbejde mellem anden og tredje behandling, fordi der er nogle uafklarede spørgsmål, som må behandles inden tredjebehandlingen.

Estrup (RV):

Ved førstebehandlingen meddelte jeg på Det Radikale Venstres vegne, at vi ville komme med et forslag om, at 70 pct.-satsen for efterløn skulle afskaffes.

Et sådant forslag er nu stillet, og det glæder mig naturligvis, at der faktisk også er et flertal for det, sådan at vi nu sikrer, at 80 pct. bliver den laveste sats, og at det også kommer til at gælde for delpensionen. Det synes jeg er et udpræget fremskridt. Det betyder, at efterlønsmodtagere, som i dag er på 70 pct.-satsen, får en indtægtsfremgang på ca. 11.000 kr. Det tror jeg vil falde på et tørt sted for mange af de pågældende.

I betænkningen har Socialdemokratiet gjort en del ud af at påpege, hvorfor man i sin tid ændrede satsen på de 60 pct. til 70 pct., og jeg synes egentlig, det er lidt ynkeligt, at det store Socialdemokrati skal fortælle, at 9 radikale tvang 60 socialdemokrater til at stemme for at gennemføre det finansieringsprincip, som blev gennemført dengang.

Jeg har kigget efter, hvad der blev sagt ved tredjebehandlingen af forslaget. Det er aldeles ikke det, der fremgår af tredjebehandlingen af forslaget. Der var stor glæde hos Socialdemokratiet, i hvert fald hos arbejdsministeren, over den forbedring, der blev gennemført.

Når hr. Kaj Poulsen ikke sagde noget i første omgang, går jeg ud fra, at man nu erkender, at sådan hænger tingene sammen, og at man faktisk dengang gik ind i ordningen med åbent sind og glæde over at kunne afskaffe 60 pct.-satsen.

Fru Lilli Gyldenkilde var inde på de samme ting og sagde, at det dog var beklageligt, at man havde været nødt til at fastsætte det princip i 1982. Jeg kan dog citere fra forhandlingerne, sp. 3606, hvor fru Lilli Gyldenkilde på SFs vegne sagde: »Vi støtter lov-

[Estrup]

forslaget, som det nu foreligger, og er faktisk glade for, at vi er med.« Det var ikke ligefrem det indtryk, man fik af det, fru Lilli Gyldenkilde sagde før.

Jeg synes, vi skal se i øjnene, at vi her fortsætter det, som blev fastlagt af et flertal i 1982, og at vi på denne måde får afskaffet 70 pct.-satsen i 1986.

Vi har et problem tilbage, som drejer sig om tal og spørgsmålet om beregningerne, der ligger bag ved den finansieringsordning, der nu bliver peget på. Vi har fået et svar fra arbejdsministeren i udvalget, som går i retning af, at der er en vis besked overdækning, hvis man regner tallene igennem.

Den overdækning, som vi er nået frem til, drejer sig om 45 mill. kr., og når man ser på, hvilken usikkerhed der er forbundet med de størrelser, vi her har fat i, må jeg sige, at det ikke er nogen urimelig overdækning.

Jeg synes på den anden side ikke, at det er noget, der skal skille et Folketing, som måske ellers kunne blive enigt om dette forslag. Derfor synes jeg, det er helt rimeligt, at vi drøfter det i udvalget. Men jeg synes, man på den anden side må sige, at arbejdsministeren må have en rimelig grad af frihed for at få økonomien til at gå op, hvis vi ellers er enige om principperne.

Endelig skal jeg sige, at vi ikke kan støtte SFs ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Som vi har skrevet i betænkningen, foregik der i 1982 en regulering af efterlønnen fra 60 til 70 pct., og ved førstebehandlingen af dette lovforslag havde Det Radikale Venstre ydmyghed nok til at fortælle, at man ville bruge den gamle socialdemokratiske model, og det er faktisk også det, man siger nu.

Det skal konstateres, at det er Det Radikale Venstres holdning, som i 1982 såvel som i 1986 alene er afgørende for, at lønmodtagerne får et alt for højt kontingent til arbejdsløshedsunderstøttelsen på baggrund af, at de Radikale både i 1982 og nu i 1986 kræver, at byrden kun lægges på lønmodtagerne. Så kan man jo gøre sig til af, at man bruger den ene og den anden model fra tidligere; det afgørende er, at det var et krav fra de Radikale for i 1982 at samle flertal for at fjerne

60 pct.-satsen, der gjorde, at vi overhovedet fik 60 pct.-satsen væk.

Det Radikale Venstres ordfører sagde om usikkerheden med hensyn til størrelsen, at den var begrænset. Hvis Det Radikale Venstre vil prøve at se på det svar, vi har fået fra ministeren på spørgsmålet om, hvad det er for et finansieringsprincip, vi har for efterlønsordningen, så vil Det Radikale Venstre kunne se, at førtidspensionsordningen går ind som en ordning, der ellers ville erstatte efterlønnens 70 pct., og det er baggrunden for, at der formentlig ikke vil ske nogen stigning ved at fjerne 70 pct.-satsen.

Men Det Radikale Venstre kræver – ved at snyde på vægten sammen med arbejdsministeren – at disse penge skal falde som en ekstraskat for lønmodtagerne i Danmark.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det, der kalder mig herop, er hr. Estrups bemærkning. Nu kan hr. Estrup jo af gode grunde ikke være helt inde i sagen fra dengang, eftersom hr. Estrup kom i Folketinget i 1984, men jeg var faktisk med i forhandlingerne med Socialdemokratiet i 1982 om denne sag.

Det var SF, der rejste det som et krav over for Socialdemokratiet også i en anden sag, at vi skulle afskaffe 60 pct.-satsen i efterlønnen. Det var vores krav, og det blev vi så enige om at vi skulle. Men så var vi nødt til at tage med, at Det Radikale Venstre, som jo dengang også støttede den socialdemokratiske regering, krævede, at hvis dette krav skulle opfyldes, måtte lønmodtagerne selv betale det. Det måtte vi bide i os.

Det er klart, at når man sidder i sådan en situation, må man give og tage; det ved jeg godt. Men når jeg dengang udtrykte fra talerstolen, at vi støttede forslaget og var glade for at være med, så var det naturligvis forslaget om, at 60 pct.-satsen blev afskaffet, ligesom jeg i dag udtrykker glæde over, at vi er med til at afskaffe 70 pct.-satsen.

Derimod vil jeg godt have lov til at sige, at vi ikke er så lykkelige for, at vi skal sætte bidraget op for lønmodtagerne alene i den anledning. Bidraget fra lønmodtagerne er steget. I 1982 var bidraget fra lønmodtagerne 1.079 kr. Når nu dette forslag bliver vedtaget, er lønmodtagernes bidrag 2.736 kr., og

[Lilli Gyldenkilde]

så er der da tale om ganske væsentlige forhø-
jelser.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Jeg skal sige til fru Lilli Gyldenkilde, at jeg udmærket godt forstår, at man af og til har brug for at nuancere sin stillingtagen, og det synes jeg er helt i orden. Jeg synes bare, at man så også skal lægge vægt på den overordnede betragtning: at man faktisk synes, det er en god ting, der sker, selv om man gerne ville have set nogle af detaljerne anderledes.

Min kommentar var derfor også først og fremmest til hr. Kaj Poulsen, som var i tvivl om, hvorvidt han nu ville stemme for forslaget overhovedet, som det hang sammen. Det synes jeg nok er en forkert holdning og i hvert fald i modstrid med, hvad Socialdemokratiet gjorde i 1982.

Jeg synes i den forbindelse, at der kan være grund til at påpege det, som den daværende arbejdsminister, hr. Svend Aukén, sagde, nemlig at dette jo var en solidarisk løsning. Det kan godt være, at man gerne hævde set, at arbejdsgiverne skulle deltage i det, men man mente dog, at det var en solidarisk løsning, og det var det afgørende. Jeg synes, det ville klæde hr. Kaj Poulsen at gå op og indrømme det i dag, for det, det drejer sig om, er jo altså, at lønmodtagerne generelt skal af med ca. 14 kr. om måneden, som de oven i købet har skattefradragetsret for, for til gengæld at kunne gavne dem, der er på 70 pct.-satsen, med 11.000 kr. om året. Det er dog en vis form for solidaritet, så vidt jeg har forstået det.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg er selvfølgelig glad for de sidste bemærkninger fra hr. Estrup: at det er en vis form for solidaritet.

Vi går ind for solidaritet ved disse ordningers gennemførelse. Det var baggrunden for, at man, da man gennemførte efterlønsordningen, lavede det fordelingsprincip, som er lavet, nemlig med henholdsvis $\frac{1}{3}$ til A-kasse-medlemmerne og $\frac{2}{3}$ til arbejdsgiverne. Det mente vi var en solidarisk løsning.

Den solidaritet, der skal gives udtryk for, spilles der groft på fra Det Radikale Venstres side, efter at man har mere end fordoblet betalingen for at være medlem af en arbejdsløshedskasse, som har tilsidesat alle de forventninger, medlemmerne kunne have til den erstatning, de kunne få ved at være medlem af en arbejdsløshedskasse. Og så kommer man nu og taler om solidaritet; når en gruppe, som Det Radikale Venstre selv sagde, får et tiltrængt løft og hjælp, fordi de mennesker har haft en lavere indtægt end folk på pension, så er det én gruppe i samfundet, der skal vise solidaritet: det er lønmodtagerne, som skal pålægges en ekstraskat. Jeg er glad for, at det blev kaldt »en vis form for solidaritet«.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg tror, at vi definerer ordet solidaritet meget forskelligt. For mig handler solidaritet ikke om, at alene den ene part – og den svageste part – skal betale, og jeg tror, det er en retning, man ønsker at gå videre i. Da man forhøjede kontingentbidraget fra 7,25 til 7,35, fordi nogle efterlønsmodtagere på pension skulle have en efterbetaling, var det også alene medlemmerne og ikke arbejdsgiverne, der skulle betale. Det er altså en situation, hvor man ønsker at forstærke et princip, der gør, at arbejdsgiverne relativt set skal betale mindre. Det kalder jeg ikke solidaritet.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Jeg bemærker, at fru Elisabeth Bruun Olesen finder, at 85 pct. af arbejdsstyrken nødvendigvis er den svage part. Det synes jeg er en lidt skæv måde at bruge ordene svag og stærk på, men lad nu det ligge.

Først og fremmest vil jeg gøre hr. Kaj Poulsen opmærksom på, at vi åbenbart er enige om, at dette er solidaritet, og det er vel det, der i første omgang er afgørende. Jeg tror ikke, at hr. Kaj Poulsen forstod min ironi, når jeg hæftede ordene »en vis« på. Men derefter er det vigtigt at få slået fast, om Socialdemokratiet erkender medansvaret for at have brugt det princip i 1982, som det nu bruger igen i 1986.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Tvunget af nødvendighedens lov i 1982, tvunget af Det Radikale Venstres holdning i 1986.

Og må jeg så have lov til at sige helt klart: fri os for Det Radikale Venstres form for solidaritet!

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Det er næsten banalt, men jeg vil indlede med at præcisere over for hr. Estrup, at svagheit og styrke ikke afhænger af det numeriske antal, men af, hvem der har den økonomiske og politiske magt.

Det er helt klart, at regeringens erklærede mål er en større medfinansiering fra de forsikrede og arbejdsgiverne til dækning af udgifterne til arbejdsløshedsforsikring; det er regeringens egne ord i ét af svarerne. Sagt på mere almindeligt dansk betyder det, at regeringen ønsker, at medlemmerne skal betale mere og mere i medlemsbidrag og få stadig mindre ud af det, når arbejdsløsheden indtræffer. Eller sagt på en anden måde: præmien bliver større og større, og erstatningen bliver mindre og mindre.

Det princip er vi imod. Det er ikke de forsikredes skyld, at arbejdsløsheden eksisterer, og det er ikke de forsikrede, der skal betale for den på den måde, det sker.

VS mener altså ikke, at medlemsbidraget skal have endnu en tak opad; det er, som det er blevet nævnt flere gange, på nuværende tidspunkt steget 138 pct., siden regeringen kom til, mens understøttelsen blot er steget 2 pct. Der er jo en vis proportionsforvrængning imellem de to tal.

Den stigning, der er sket, kunne faktisk bære mange efterlønsmodtagere, men arbejdsministeren har ikke ønsket at svare på, hvor mange efterlønsmodtagere den faktisk kunne bære, idet man siger, at det er fuldkomment irrelevant, fordi grunden til, at det er steget, er, at de forsikrede skal betale en større del af udgifterne til arbejdsløshedsforsikringen.

Om finansieringen mener vi for øvrigt principielt, at arbejdsgiverne burde betale efterlønnen alene; det er dem, der nedslider arbejdskraften, så at den er nødt til at gå på efterløn. Vi var derfor i 1982 imod, at alene medlemmerne skulle betale for fjernelsen af

60 pct.-satsen, da vi mente, at dette skridt betød et skridt væk fra det system, at man har en fordeling, der siger, hvor meget arbejdsgiverne skal betale, og hvor meget medlemmerne skal betale. Nu ser vi, at det skridt er blevet meget større; det er blevet et kæmpeskridt.

Derfor er vi selvfølgelig også imod, at medlemmerne skal betale for fjernelsen af 70 pct.-satsen. Det bliver endnu mere grotesk, når man tager i betragtning, at bidragene fra medlemmerne er steget og steget og købekraften faldet og faldet i perioden. Vi er derfor imod det ændringsforslag, regeringen har stillet om finansieringen af 70 pct.-satsen.

Vi synes, at hr. Estrups ord om en vis overdækning også bar præg af en vis proportionsforvrængning. Hvis de tal, som kommer fra Dansk Kommunal Arbejderforbund, er rigtige og regeringens 280 er rigtige – problemet er, at vi ikke har haft tid til at finde ordentligt ud af det under udvalgsbehandlingen – men altså hvis de to tal er rigtige set i forhold til hinanden, kan man så virkelig sige, at 45 mill. kr. er en vis overdækning, der nærmest er betydningsløs? Det mener jeg ikke. Under alle omstændigheder vil vi stemme imod, at man selv skal betale for at få fjernet 70 pct.-satsen.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Det er en speciel og særegen oplevelse at høre hr. Kaj Poulsens forskellige indlæg. I det allerførste indlæg kom der nogle bebrejdelser på en række områder, som hr. Kaj Poulsen havde kunnet læse sig til at der ikke var bebrejdelser at give på, idet der er afgivet svar til arbejdsmarkedsudvalget. Derfor troede jeg egentlig efter første indlæg, at hr. Kaj Poulsen ikke havde nået at kigge i bilagene, men det viser sig jo så, når man hører på hr. Kaj Poulsens replikker, at han har nået at kigge på nogle af bilagene, men åbenbart med særdeles specielle briller, nemlig sådan, at han kunne læse de dele af bilagene, der passede hr. Kaj Poulsen, og overse de andre dele.

Det er selvfølgelig tilladt. Men jeg vil gerne henlede opmærksomheden på i forbindelse med spørgsmålet om høringen af Landsarbejdsnævnet, at det oprindelige lovforslag i henhold til bilag nr. 17 er blevet fremsendt til høring i Landsarbejdsnævnet den 3. sep-

[Arbejdsministeren]

tember i år, og at Landsarbejdsnævnets arbejdsudvalg har behandlet det på et møde den 11. september; vi fremsætter længe derefter et lovforslag, og vi afgiver betænkning i november. Det må vel siges at være en rimelig frist til høring af Landsarbejdsnævnet, og jeg er da også bange for, at hr. Kaj Poulsens bemærkninger om Landsarbejdsnævnet betyder, at han mener, at en høring kun er en høring, hvis arbejdsministeren, regeringen og Folketingets flertal er enige med begge parter i Landsarbejdsnævnet. Men det er altså en misforståelse. Det er ikke det, en høring drejer sig om. En høring drejer sig om at få belyst lovforslaget, hvorefter vi politisk tager bestik af, om vi vil efterkomme de synspunkter, der er i Landsarbejdsnævnet, eller vi ikke vil. I dette tilfælde var der i øvrigt uenighed i Landsarbejdsnævnet; vi har så valgt vores politiske løsning, og jeg er da glad for, at vi har fået flertal for den.

Når der så i Folketinget sker det formastelige, at der er nogle, der stiller ændringsforslag, er det klart, at vi også gerne i en vis udstrækning vil inddrage Landsarbejdsnævnet i behandlingen, men det kan ikke være sådan, at vi, hver eneste gang Folketinget ønsker at stille et ændringsforslag til et lovforslag, som der er blevet afholdt høring om på behørig vis, skal udsætte sagsbehandlingen i 2 måneder af hensyn til Landsarbejdsnævnet. Derfor vil jeg også gerne henlede opmærksomheden på, at vi har hørt Landsarbejdsnævnet, selv om vi egentlig ikke har nogen formel pligt til at gøre det om den type ændringsforslag, umiddelbart efter førstebehandlingen, og det fremgår af bilag 10, svaret på spørgsmål 8 og 9, hvor jeg gerne vil henvise til, at Landsarbejdsnævnets forretningsudvalg har behandlet det, at landsarbejdsnævnets arbejdsudvalg har behandlet det, at Landsarbejdsnævnets forretningsudvalg har sendt ændringsforslaget ud til en skriftlig høring, som Landsarbejdsnævnets forretningsudvalg mener kan erstatte det møde, de skal have i Landsarbejdsnævnet den 12. december, eller hvornår det nu er, fordi Landsarbejdsnævnets forretningsudvalg er klar over den politiske realitet, nemlig at der er et flertal her i Folketinget, som vedtager forslaget, og at det er vigtigt at få det vedtaget nu i stedet for at forhale det af hensyn til den praktiske administration ude i A-kasserne. Det burde da være et spørgsmål, som

også hr. Kaj Poulsen kunne forstå, at man ude i A-kasserne har brug for administrativt at få tingene kørt ind, har brug for, at vi færdiggør vores behandling her i Folketinget, så man ved, hvad man har at rette sig efter, i stedet for, at tingene bliver forhalet med den konsekvens, at de stakkels mennesker i A-kasserne skal arbejde mellem jul og nytår, fordi hr. Kaj Poulsen henholder sig til en formel procedure, der ikke engang er gældende.

For så vidt angår finansieringsprincippet skal jeg ikke forlænge den debat, der har været, ret meget, men jeg vil også gerne her henlede opmærksomheden på et af de svar, der er afgivet, nemlig i bilag nr. 15, svar på spørgsmål nr. 11. Der bliver det præciseret, at dette er en videreførelse af den socialdemokratiske regerings praksis, idet forhøjelsen af laveste trin fra 60 til 70 pct. af dagpenge maksimum pr. 1. april 1982 alene bliver finansieret gennem forhøjelsen af medlemsbidraget. Det bemærkes, at nettofinansieringsprincippet naturligvis ikke krænkes herved. Det blev det ikke af den socialdemokratiske regering i 1982. Det bliver det heller ikke af det politiske flertal i Folketinget i dag. Det er hyklери overhovedet at inddrage en diskussion om nettofinansieringsprincippet i dette ændringsforslag, der drejer sig om, at en lang række efterlønsmodtagere her pr. 1. januar 1987, hvis ellers hr. Kaj Poulsen, Socialdemokratiet og SF tillader os at blive færdige med det, kan få forhøjet deres efterløn med 11.000 kr. pr. næse. Det, sagen drejer sig om, er jo, at vi her og nu skal have vedtaget denne forhøjelse til glæde for efterlønsmodtagerne, og det synes jeg egentlig at Socialdemokratiet og SF skulle beskæftige sig med i stedet for at foretage alle disse forhalingstaktiske manøvrer, hvor man løber fra sin egen baggrund. Det er flovt.

For så vidt angår de påståede 70 mill. kr. er der også afgivet svar til Folketinget – et svar, der viser, at der inden for beregningsikkerheden maksimalt kan blive tale om en merindtægt på 45 mill. kr. Det har vi åbent og ærligt erkendt i svaret på spørgsmål nr. 11, og det er også oplyst over for Folketinget. Derfor er et udvalgsarbejde inderlig overflødigt, men når man beder om det, får man det selvfølgelig. Jeg håber så til gengæld, at man af hensyn til efterlønsmodtagerne og af hensyn til A-kasseadministrato-

[Arbejdsministeren]

terne sørger for, at vi kan få afsluttet dette udvalgsarbejde hurtigt, og at man vil konstatere, at der ikke er tale om noget formelt her, men at der er tale om en politisk uenighed. Så lad os tage den politiske uenighed. Vi lægger gerne ryg og navn til, at efterlønsmodtagerne får forhøjet deres indtægter med 11.000 kr., og at det bliver finansieret på den måde, vi har foreslået. Så lad os diskutere politik i stedet for administrativ procedure!

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg tillader mig at gå herop for at sige til arbejdsministeren, at arbejdsministeren jo ved bedre end det, han giver udtryk for. Arbejdsministeren kunne godt i denne sammenhæng have undladt at sige »Socialdemokratiet og SF«. Vi har ikke næret noget ønske om og har aldrig sagt, at alle ændringsforslag, selv det mindste, skal sendes ud til en procedure, der vil tage flere måneder. Vi har under udvalgsarbejdet gjort rede for, at vi ønskede, at denne sag blev ekspederet hurtigst muligt, så A-kasserne fik lejlighed til at køre det ind i deres system. Når vi går på talerstolen, er det for at markere, hvor vi politisk er uenige.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg vil straks og uforbeholdent give fru Lilli Gyldenkilde en undskyldning for, at jeg havde overset, at SF også på dette punkt var mere fornuftigt end Socialdemokratiet.

Kaj Poulsen (S):

Det lader nu til, at Socialdemokratiet er ene om at være bekymret for, at lønmodtagerne skal betale for det, der skal vedtages her.

Jeg vil gerne have lov til at sige til ministeren, at Socialdemokratiet aldrig har forventet, at en høring i Landsarbejdsnævnet skulle føre til, at Folketing og regering skulle bøje sig for eventuelle indsigelser. Landsarbejdsnævnet er et rådgivende nævn for ministeren, og ministeren kan godt stå her og fortælle, at det ikke er rådgivende, hvis Folketinget fremsætter et eller andet ændringsforslag, som derefter skal behandles og gennemføres – det er jeg da enig i – men nu er det altså ikke Folketinget, der har stillet dette ændringsforslag. I betænkningen står der, at

det er et ændringsforslag af arbejdsministeren tiltrådt af et flertal. Det er altså arbejdsministeren, der har stillet ændringsforslaget. Men til trods for, at det kommer på et tidspunkt, hvor vi ikke har kunnet få en fornuftig forhandling og ikke har kunnet få råd og vejledning fra Landsarbejdsnævnet, har man nu utrolig travlt med at få gennemført dette forslag. Sidste år måtte man forhøje kontingenterne i februar måned, fordi regeringen ikke kunne snøve sig færdig, men nu har man så utrolig travlt med at få dette her gennemført. Om det tager én eller to dage mere, er altså fuldstændig afgørende. Regeringen og arbejdsministeren ønsker ikke, at Folketinget skal få at vide, hvilken beregningsmetode man lægger til grund, og hvilken indstilling Landsarbejdsnævnet har til denne beregningsmetode. Hvad er det for en beregningsmetode, ministeren skal finde ud af? Ministeren har svaret på det i spørgsmål nr. 10, og det er bare det, vi beder ministeren om at henholde sig til.

I svaret på spørgsmål nr. 10 står der, at besparelser, som det offentlige udbetaler på andre områder, skal modregnes i udgiften på efterløn, for at man kan komme frem til nettofinansieringsprincippet. Derfor må vi bede ministeren om at fortælle, hvad det er for punkter. Her står der bl.a. førtidspension, men med det niveau, efterlønsatsens 70 pct. har i dag, ligger den betydelig under førtidspensionen. Det gjorde den ikke, da vi fjernede 60 pct. satsen. Nu ligger den under, og det er baggrunden for, at der må være en nettoberegning, der viser, at denne betaling skal nedsættes. Men ministeren ønsker at følge Det Radikale Venstres krav om, at ekstraskatten kun skal vedrøre lønmodtagere i dette land.

Det er det, vi gør indsigelse imod, og det er det, vi vil have fuldt afklaret under udvalgsarbejdet. Det er også derfor, vi håber på forståelse for, at vi ikke skal have tredjebehandling den 4. december, den samme dag som Landsarbejdsnævnet har møde, men at vi kan udsætte den til den 9. december. Så kan forslaget gennemføres, og man kan komme i gang ude i kasserne. Men det må da være rigtigt, at Folketinget ved, hvad det er, de stemmer om. Det er det, man forsøger at dække.

(Kort bemærkning).

Estrup (RV):

Hr. Kaj Poulsen gjorde meget ud af, at forslaget om at fjerne 70 pct. satsen ikke var stillet af udvalget, men af arbejdsministeren. Men hr. Kaj Poulsen ved jo lige så vel som os andre, at forslaget er fremkommet, fordi udvalget har bedt ministeren om at udarbejde det, og jeg skal da gerne afsløre, at det er mig, der har stillet det spørgsmål på Det Radikale Venstres vegne. Derfor er det en urimelighed at bruge den argumentation her.

Men det, sagen først og fremmest drejer sig om, er, at Socialdemokratiet bruger dobbeltmoralisk standard: én standard, når man selv er i regering, og en anden standard, når man er i opposition. Det er det, vi angriber Socialdemokratiet for i denne sag, og det er derfor, det, hr. Kaj Poulsen siger, forekommer så utroværdigt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Arbejdsministeren sagde, at vi ikke skulle diskutere administrative procedurer, men politik, og erkende, at der var en politisk uenighed. Jeg er for så vidt enig i, at det er politikken, vi skal diskutere. Men så vil jeg gerne spørge arbejdsministeren, om det, man ønsker, ikke blot er en ændret byrdefordeling af arbejdsløshedsforsikringen mellem staten på den ene side og medlemmerne og arbejdsgiverne på den anden side, men også en stadig mere ændret byrdefordeling mellem arbejdsgiverne og medlemmerne, for det er jo den vej, man har betrådt. Man startede i 1982; sidste år blev den fulgt op; da nogle efterlønsmodtagere, der også fik pension, skulle have en tilbagebetaling, ændrede man kun medlemskontingentet for medlemmerne, ikke for arbejdsgiverne. Nu går man endnu videre; nu er det igen blot medlemmerne og ikke arbejdsgiverne der skal betale. Er det regeringens politiske hensigt – og det vil jeg gerne have bekræftet – at det er en vej, der skal køres videre og videre ad, sådan at byrdefordelingen bliver ændret i den retning, at medlemmerne hele tiden skal betale mere og mere, og det er det, man kalder solidaritet, mens arbejdsgiverne slet ikke skal betale?

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Hr. Estrup bliver ved med at rende herop på talerstolen og sige det samme, så man skulle tro, han efterhånden snart begyndte at tro på det, han siger.

Jeg skal bekræfte over for hr. Estrup, at dette forslag og kravet til dette forslag fra Det Radikale Venstres side er det samme i 1982, som det er i 1986, og jeg skal meddele hr. Estrup, at den omstændighed, at ministeren fortæller udvalget, hvordan ændringsforslaget ser ud, ikke nødvendigvis betyder, at det er ministeren, der stiller ændringsforslaget, men jeg læste såmænd bare op af betænkningen; det er altså ministerens ændringsforslag.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg synes, at hr. Estrups opfordring under første behandling og efterfølgende spørgsmål var så god og politisk velbegrundet, at jeg meget gerne lagde navn til at stille ændringsforslaget – det gør jeg oven i købet med en vis glæde – men initiativet er faktisk hr. Estrups.

Det er egentlig lidt beklageligt, at hr. Kaj Poulsen prøver på at forvanske tingene, for hr. Kaj Poulsen ved jo bedre. Nu står hr. Kaj Poulsen heroppe og siger, at Landsarbejdsnævnet, som er et for hr. Kaj Poulsen så vigtigt instrument og organ og apparat, og som skal inddrages i alle disse spørgsmål, er et rådgivende nævn for ministeren, skønt hr. Kaj Poulsen udmærket ved, det ikke er tilfældet. Det har hr. Kaj Poulsen vidst længe, men ellers kunne han jo bare have læst de svar, der er kommet til arbejdsmarkedsudvalget, for deri bliver det indledningsvis præciseret, at Landsarbejdsnævnet som bekendt er rådgivende organ for Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikring i denne type sager og ellers for Arbejdsdirektoratet, men altså ikke for ministeren.

Men det fremgår jo også helt klart – og det er igen bilag 10, som altså er fremsendt til udvalget den 24. november, før der er afgivet betænkning, og det er derfor, jeg ikke forstår, at hr. Kaj Poulsen fastholder, der er behov for udvalgsarbejde – at ændringsforslaget er behandlet i Landsarbejdsnævnets arbejdsudvalg, at det er blevet behandlet i forretningsudvalget, og at forretningsudvalget har fremsendt det til skriftlig høring hos Landsarbejdsnævnets medlemmer, og at den

[Arbejdsministeren]

skriftlige høring bekræfter de synspunkter, som Landsarbejdsnævnets medlemmer allerede tidligere har angivet under arbejdsudvalgsmødet. Jamen hvad er det så for nogle nye oplysninger, der skulle komme ved, at Landsarbejdsnævnet på et eller andet tidspunkt i december holder et stort samlet møde, hvor de gentager det, de nu har sagt skriftligt én gang og mundtligt to gange?

Det er forhaling, hr. Kaj Poulsen, og hvis den forhaling skulle lykkes med den konsekvens, at behandlingen af dette lovforslag bliver udskudt af praktiske grunde, så er det hr. Kaj Poulsen, der bærer ansvaret for, at efterlønsmodtagerne ikke får deres forbedring pr. 1. januar 1987. Jeg vil kæmpe imod det – jeg vil kæmpe for, at de får forbedringen den 1. januar – og jeg håber, at hr. Kaj Poulsen besinder sig.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Mage til gang hykleri som det, ministeren var oppe med her skal man lede længe efter.

Må jeg have lov til at læse op for ministeren, hvad Landsarbejdsnævnet har sagt om udregningsmetoden i brev fra Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikring til Arbejdsministeriets 2. kontor af 20. november. »Forretningsudvalget var enige om, at Økonomisk-Statistisk kontors notat af 19. november 1986 vedrørende merudgifterne ved ophævelse af efterlønsordningens laveste trin ikke gav en tilfredsstillende redegørelse for de økonomiske beregninger, der ligger til grund for den foreslåede bidragsforhøjelse. Udvalget anmoder derfor om en mere udførlig redegørelse.«

Det er det samme, vi har bedt om. Ministeren vil ikke give os den. Ministeren vil skjule, at han snyder på vægten. Det er det, det drejer sig om. Det ønsker vi frem i offentligheden, og hvis ministeren mener, at efterlønsmodtagerne ikke kan få denne forhøjelse ved at udsætte tredjebehandlingen i 2 dage, vil jeg gerne spørge ministeren, hvad der er grunden til dette. Det må være, at ministeren ikke ønsker, at det skal være sådan. Hvis ministeren vil udsætte tredje behandling til den 9. i stedet for den 4., har vi mulighed for at få Landsarbejdsnævnets indstilling, og ministeren får mulighed for, hvis han har villet svare Landsarbejdsnævnet, også at svare Folketingets arbejdsmarkedsudvalg, sådan

at Folketinget véd, hvad det er, det skal stemme om. Det er det, sagen drejer sig om. Men det kunne jo være, at Det Radikale Venstre på baggrund af det, de har fået skrevet i betænkningen, nemlig at man forudsætter, at den foreslåede 0,5 gange forhøjelse af dagpengesatsen alene skal dække forhøjelsen, kommer og fortæller regeringen, at der her er snydt på vægten, at det må sættes ned.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 21 stemte for, 114 imod.

Ændringsforslag nr. 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
vedtoges med 69 stemmer mod 64.

§ 1, således ændret, og § 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel nr. F 11:

Forespørgsel til miljøministeren:

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om den nuværende og kommende aktivitet på bygningsfrednings- og bygningsbevaringsområdet?«

Af Leif Hermann (SF), Erik Holst (S) og Albrechtsen (VS) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 11/11 86. Fremme af forespørgslen vedtaget 18/11 86).

Begrundelse

Leif Hermann (SF):

Den 27. oktober 1985 skrev miljøministeren en kronik i Dagbladet Information. Kro-